

Tárgytematika

EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM

TÁTK Kisebbségpszichológia Tsz.
(TÁTK-KISEBB-TANSZ)

2018/19/1

Tárgynév:	Társadalmi nemek szociálpszichológiája 1.
Tárgykód:	GEND01
Tárgyfelelős neve:	Kövér-Van Til Ágnes
Tárgy követelménye:	Kollokvium (5)
Tárgy heti óraszám:	0/0/2

Oktatás célja:

A kurzus célja a sztereotípiák és előítéletek, valamint az elnyomás igazolására irányuló pszichológiai szükségletekkel kapcsolatos kritikai szemlélet fejlesztése, valamint az előítéletek csökkentésére irányuló kezdeményezése szociálpszichológiai háttérének megértése. A kurzus tárgyalja a sztereotípiák és előítéletek kialakulásának és fennmaradásának legfontosabb szociálpszichológiai elméleteit, az implicit és explicit sztereotipizálást, az előítéletek és sztereotípiák egyéni és társadalmi funkcióit. Különös figyelmet fordít a nemi sztereotípiák és előítéletek sajátosságaira, az egyes nemi alcsoportokra vonatkozó eltérő tartalmú sztereotípiákra (sztereotípiatartalom modell). Vizsgálja az előítéletek és sztereotípiák elsajátítását, valamint egyéni és társadalmi következményeit és időbeli dinamikáját. Elemzi a szexizmus rendszerigazoló funkcióját és bemutatja a különböző szexizmus-konstrukciókat, valamint a kutatók által kidolgozott szexizmus skálákat.

Tantárgy tartalma:

- 09.12. Bevezetés – Társadalmi nemek (esszencializmus vs konstruktivizmus)
- 09.19. Az esszencializmus következményei
- 09.26. Nemi sztereotípiák: eredete és tartalma – social role theory
- 10.03. Backlash a nem tradicionális szerepekkel szemben
- 10.10. Társadalmi hierarchia és rendszerigazolás: szexizmusok
- 10.17. Objektifikáció és ön-objektifikáció
- 10.24. Hétköznapi szexizmus, erőszak, zaklatás
- 11.07. A feministákra vonatkozó sztereotípiák és ezek funkciói, feminista identitások
- 11.14. Kulturális különbségek
- 11.21. Nemi szerepek és ideológiák kialakulása
- 11.28. Gendered karrier (üvegszikla, üveglift)
- 12.05. Intervenciók

Tárgytematika

EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM

TÁTK Kisebbségsszociológia Tsz.
(TÁTK-KISEBB-TANSZ)

2018/19/1

Tantárgy tartalma:

12.12. Poszterek bemutatása és zh.

Számonkérési és értékelési rendszere:

max. 3 hiányzás elfogadható

poszter + vázlat legalább 10 felhasznált irodalommal (bemutatás: dec.12.): 50 %

téma: hétköznapi szexizmus

zárthelyi dolgozat (dec. 12): 50 %

bónusz: angol nyelvű cikk prezentálása: 15 %

Kötelező irodalom:

- Bem, S.L. (2008) A biológiai esszencializmus. In: Kende, A. – Vajda, R. (szerk.) Rasszizmus a tudományban. Napvilág Kiadó, 147-196.
- Bem, S.L. (2008) Maszkulinitás/femininitás. In: Kende, A. (szerk) Pszichológia és feminizmus. L'Harmattan, 91-120.
- Nagy, B. (2014) Biológia vagy társadalom? In: Kultúra és közösség. 5.(4) 95-103.
- Skewes, L., Fine, C., & Haslam, N. (2018). Beyond Mars and Venus: The role of gender essentialism in support for gender inequality and backlash. PloS one, 13(7), e0200921.
- Kray, L. J., Howland, L., Russell, A. G., & Jackman, L. M. (2017). The effects of implicit gender role theories on gender system justification: Fixed beliefs strengthen masculinity to preserve the status quo. Journal of personality and social psychology, 112(1), 98.
- Morton, T. A., Postmes, T., Haslam, S. A., & Hornsey, M. J. (2009). Theorizing gender in the face of social change: Is there anything essential about essentialism?. Journal of Personality and Social Psychology, 96(3), 653.
- Shields, S. A., & Diccio, E. C. (2011). The social psychology of sex and gender: From gender differences to doing gender. Psychology of Women Quarterly, 35(3), 491-499.
- Koenig, A. M., & Eagly, A. H. (2014). Evidence for the social role theory of stereotype content: Observations of groups' roles shape stereotypes. Journal of Personality and Social Psychology, 107, 371–392.
- Eckes, T. (2002). Paternalistic and envious gender stereotypes: Testing predictions from the stereotype content

Tárgytematika

EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM

TÁTK Kisebbségpszichológia Tsz.
(TÁTK-KISEBB-TANSZ)

2018/19/1

Kötelező irodalom:

model. Sex Roles, 47(3-4), 99-114.

- Carli, L. L., Alawa, L., Lee, Y., Zhao, B., & Kim, E. (2016). Stereotypes about gender and science: Women ≠ scientists. *Psychology of Women Quarterly*, 40(2), 244-260.
- Okimoto, T. G., & Brescoll, V. L. (2010) The price of power: Power seeking and backlash against female politicians. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 36(7), 923-936.
- Moss-Racusin, C. A., Phelan, J. E., & Rudman, L. A. (2010). When men break the gender rules: Status incongruity and backlash against modest men. *Psychology of Men & Masculinity*, 11(2), 140-151.
- Sullivan, J., Moss-Racusin, C., Lopez, M., & Williams, K. (2018). Backlash against gender stereotype-violating preschool children. *PloS one*, 13(4), e0195503.
- Derks, B., Van Laar, C., & Ellemers, N. (2016). The queen bee phenomenon: Why women leaders distance themselves from junior women. *The Leadership Quarterly*, 27(3), 456-469.
- Glick, P. – Fiske, S.T. (2006) Ambivalens szövetség. Az ellenséges és a jóindulatú szexizmus mint a nemi egyenlőtlenség egymást kiegészítő igazolása . In: Hamilton, D.L. – Fiske, S.T. – Bargh J.A. (szerk.) A társak és a társadalom megismerése. Budapest: Osiris, 389-414.
- Swim, J.K. - Aikin, K.J. - Hall, W.S.; Hunter, B.A. (1995) Szexizmus és rasszizmus: régi típusú és modern előítéletek . In: Hunyady, Gy.; Nguyen Luu, L.A. (szerk.): Sztereotípiakutatás. Hagyományok és irányok. Budapest: ELTE Eötvös Kiadó, 326-360.
- Kovács, M. – Szabó, M. (2017) Társadalmi nem és szexizmusok: a nemi hierarchiát igazoló nézetrendszerek igazolása és elutasítása In: Kovács, M. (szerk.) Társadalmi nemek: elméleti megközelítések és kutatási eredmények , Eötvös Kiadó, 39-56.
- Vida, K. – Kovács, M. (2017) A token helyzet és a meritokrácia illúziája: a kivétel erősíti a szabályt ? In Kovács, M. (szerk.) Társadalmi nemek. Elméleti megközelítések és kutatási eredmények. Eötvös Kiadó, Eötvös Loránd Tudományegyetem. 141-154.
- Glick, P. & Whitehead, J. (2010) Hostility Toward Men and the Perceived Stability of Male Dominance. *Social Psychology*, Vol. 41.3.177–185.
- Fairchild, K., & Rudman, L. A. (2008). Everyday stranger harassment and women's objectification. *Social Justice Research*, 21(3), 338-357.
- Bareket, O., Kahalon, R., Shnabel, N., & Glick, P. (2018). The Madonna-Whore Dichotomy: Men Who Perceive Women's Nurturance and Sexuality as Mutually Exclusive Endorse Patriarchy and Show Lower Relationship Satisfaction. *Sex Roles*, 1-14.
- Nyúl, B. – Ferenczy, D. – Kende, A. – Szabó, M. (2017) A felelőség paradoxona. A nemi erőszak mítoszok

Tárgytematika

EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM

TÁTK Kisebbségpszichológia Tsz.
(TÁTK-KISEBB-TANSZ)

2018/19/1

Kötelező irodalom:

elfogadása és a társas identitás összefüggései. In: Kovács, M. (szerk.) Társadalmi nemek: elméleti megközelítések és kutatási eredmények, Eötvös Kiadó. 117-140.

- Fetterolf, J. C., & Rudman, L. A. (2017). Exposure to Sexual Economics Theory Promotes a Hostile View of Heterosexual Relationships. *Psychology of Women Quarterly*, 41(1), 77-88.

- Kovács, M. - Hevesi, J. (2015) A feministákra vonatkozó sztereotípiák szerepe a hierarchia fenntartásában. In *Társadalmi Nemek Tudománya Interdiszciplináris eFolyóirat*. 5 (1.) 70-82.

- Szabó, M. – Kovács, M. (2017) A feminizmus szociálpszichológiája: attitűdök, identitás és cselekvés. In Kovács, M. (szerk.) *Társadalmi nemek. Elméleti megközelítések és kutatási eredmények*. Eötvös Kiadó, Eötvös Loránd Tudományegyetem. 171-186.

- Szemán, D. – Szabó, M. (2017) Feminizmus férfi szemmel – férfi identitások reprezentációja feminizmushoz való viszony kontextusában online közösségi terekben. In Kovács, M. (szerk.) *Társadalmi nemek. Elméleti megközelítések és kutatási eredmények*. Eötvös Kiadó, Eötvös Loránd Tudományegyetem, 187-207.

- Roy, R. E., Weibust, K. S., & Miller, C. T. (2007). Effects of stereotypes about feminists on feminist self-identification. *Psychology of Women Quarterly*, 31(2), 146-156.

- Becker, J. C. – Wagner, U. (2009) Doing gender differently - The interplay of strength of gender identification and content of gender identity in predicting women's endorsement of sexist beliefs. *European Journal of Social Psychology*, 39, 487–508.

- Spoor, J. R., & Schmitt, M. T. (2011). "Things Are Getting Better" Isn't Always Better: Considering Women's Progress Affects Perceptions of and Reactions to Contemporary Gender Inequality. *Basic and Applied Social Psychology*, 33(1), 24-36.

- Diekman, A. B., & Eagly, A. H. (2000). Stereotypes as dynamic constructs: Women and men of the past, present, and future. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 26, 1171-1188.

- Cuddy, A. J., Wolf, E. B., Glick, P., Crotty, S., Chong, J., & Norton, M. I. (2015). Men as cultural ideals: Cultural values moderate gender stereotype content. *Journal of Personality and Social Psychology*, 109, 622-663.

- Steinmetz, J., Bosak, J., Sczesny, S., & Eagly, A. H. (2014). Social role effects on gender stereotyping in Germany and Japan. *Asian Journal of Social Psychology*, 17, 52-60.

- Pyke, K. D., & Johnson, D. L. (2003). Asian American women and racialized femininities "Doing" gender across cultural worlds. *Gender & Society*, 17(1), 33-53.

- Pálóczi, B. – Nagy, B. (2017) Nemi sztereotípiák a mese- és gyermekkönyvekben. In: Kovács, M. (szerk.) *Társadalmi nemek: elméleti megközelítések és kutatási eredmények*, Eötvös Kiadó. 85-102.

- Bian, L., Leslie, S. J., & Cimpian, A. (2017). Gender stereotypes about intellectual ability emerge early and

Tárgytematika

EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM

TÁTK Kisebbségsszociológia Tsz.
(TÁTK-KISEBB-TANSZ)

2018/19/1

Kötelező irodalom:

influence children's interests. *Science*, 355(6323), 389-391.

- Shutts, K., Kenward, B., Falk, H., Ivegran, A., & Fawcett, C. (2017). Early preschool environments and gender: Effects of gender pedagogy in Sweden. *Journal of Experimental Child Psychology*, 162, 1-17.

- Diekmann, A. B., & Murnen, S. K. (2004). Learning to be little women and little men: The inequitable gender equality of nonsexist children's literature. *Sex Roles*, 50(5-6), 373-385.

- Nagy, B. (2017): Szervezet és nemek. In: Kovács, M. (szerk.) *Társadalmi nemek: elméleti megközelítések és kutatási eredmények*, Eötvös Kiadó. 57-68.

- Paksi Veronika (2014) Miért kevés a női hallgató a természet és műszaki tudományi képzésekben? Nemzetközi kitekintés a "szivárgó vezeték" metaforára. *Replika*, 85(4)-86(1): 109-130.

- Ridgeway, C. L. (2011). The persistence of inequality. In *Framed by gender: How gender inequality persists in the modern world*. Oxford University Press, 156-188.

- Williams, C. L. (2013). The glass escalator, revisited gender inequality in neoliberal times. *Gender & Society*, 0891243213490232. 1-21.

- Bruckmüller, S., Ryan, M. K., Rink, F., & Lessons for Organizational Policy. *Social Issues and Policy Review*, 8 (1), 202-232.

- Lantos, N. – Nagy, B. – Kende, A. (2017) És ki fog fellépni a nők jogaiért? A mobilizáció lehetőségei és korlátai a hátrány és privilégium mentén. In: Kovács, M. (szerk.) *Társadalmi nemek: elméleti megközelítések és kutatási eredmények*, Eötvös Kiadó. 155-170.

- Case, K. A., Hensley, R., & Anderson, A. (2014) Reflecting on heterosexual and male privilege: Interventions to raise awareness. *Journal of Social Issues*, 70(4), 722-740.

- Good, J. J., Sanchez, D. T., & Moss-Racusin, C. A. (2016). A Paternalistic Duty to Protect? Predicting Men's Decisions to Confront Sexism. *Psychology of Men & Masculinity*, 19(1), 14.

- Hilliard, L. J., & Liben, L. S. (2010). Differing levels of gender salience in preschool classrooms: Effects on children's gender attitudes and intergroup bias. *Child development*, 81(6), 1787-1798.

- Pietri, E. S., Moss-Racusin, C. A., Dovidio, J. F., Guha, D., Roussos, G., Brescoll, V. L., & Handelsman, J. (2017). Using video to increase gender bias literacy toward women in science. *Psychology of Women Quarterly*, 41(2), 175-196.

További irodalmak:

Tárgytematika

EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM

TÁTK Kisebbségpszichológia Tsz.
(TÁTK-KISEBB-TANSZ)

2018/19/1

Kötelező irodalom:

- Becker, J. C., & Swim, J. K. (2011). Seeing the Unseen Attention to Daily Encounters With Sexism as Way to Reduce Sexist Beliefs. *Psychology of Women Quarterly*, 35(2), 227-242.
- Calder-Dawe, O. (2015). The choreography of everyday sexism: Reworking sexism in interaction. *New Formations*, 86(86), 89-105.
- Foster, M. D. (2015). Tweeting about sexism: The well-being benefits of a social media collective action. *British Journal of Social Psychology*, 54(4), 629-647.
- Greenwood, D., & Isbell, L. M. (2002). Ambivalent sexism and the dumb blonde: Men's and women's reactions to sexist jokes. *Psychology of Women Quarterly*, 26(4), 341-350.
- Hyers, L. L. (2007). Resisting prejudice every day: Exploring women's assertive responses to anti-Black racism, anti-Semitism, heterosexism, and sexism. *Sex Roles*, 56(1-2), 1-12.
- Peel, E. (2001, October). Mundane heterosexism: Understanding incidents of the everyday. In *Women's studies international forum* (Vol. 24, No. 5, pp. 541-554). Pergamon.